

A nyelvi jel és jelrendszer

Szerző dezs

jel: A jel mindig valamilyen érzékszerveinkkel felfogható (látható, tapintható, hallható) jelenség, amely egy másik (tehát önmagán túli) jelenségre utal. A jel szerepe a jelzés. A valóságban való eligazodás, ismeretek megfogalmazásához nélkülözhetetlen eszköz a jel. A különböző jelek témák szerint jelrendszereket alkotnak. A legegységesebb jelrendszer a nyelv, egyéb jelrendszer a matematikai, közlekedési és a zenei. nyelv: a legegységesebb jelrendszer, minden ember birtokolhatja. A legalkalmasabb a külső és belső valóság kifejezésére. Egy közösség alkotása, melyet évezredek folyamán a társadalom fejlesztette. Alapja az egyes ember beszédtevékenységének. A nyelvi rendszerben a beszédhangoknak önmagunkban nincs jelentésük, csak jelentésmegkülönböztető szerepe van (fonéma). Pl.: tár-zár-kár-már-nyár-vár-szár. A nyelvi jelrendszer legkisebb elemei a szóelemek, morfémák, amelyek érzékelhető hangtestből állnak, és jelentés fűződik hozzájuk. Pl.: minden szó + minden toldalék. A morfémákból szerkesztett jelek épülnek fel a szószervezetekben, szintagmákban. Pl.: könyvet ír, szép könyv. A morfémákat jelentésük, alaki sajátosságuk, és mondatbeli szerepük szerint szófaji csoportokra rendeljük. Szófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, névmás, főnévi-, melléknévi igenév, határozószó, névelő, névutó, igekötő, kötőszó, módosítószó, indulatszó, viszonyzó FELADAT: Szófaji feladat, egy mondatban meg kell határozni a szófajokat.